

تدوین مدل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان ورزش ملی

فاطمه اصغری^۱، علی محمد صفانیا^{۲*}، حبیب هنری^۳، محسن باقریان^۴، حسین پورسلطانی زرنندی^۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۵/۱۲

چکیده:

هدف: هدف از پژوهش حاضر تدوین مدل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان ورزش ملی می‌باشد. روش‌شناسی: تحقیق حاضر از نظر ماهیت پژوهش اکتشافی - بنیادی؛ نحوه و روش پژوهش، کیفی؛ استراتژی پژوهش، تئوری داده بنیاد و منبع گردآوری داده‌ها شامل مطالعه مبانی نظری و مصاحبه می‌باشد. جامعه آماری شامل مربیان ورزش، اساتید تربیت بدنی، ورزشکاران بازنشسته و ورزشکاران بودند. نمونه‌ها هدفمند و سهمیه‌ای برای مصاحبه اکتشافی انتخاب شدند و مصاحبه با ۲۲ نفر به اشباع نظری رسید. مصاحبه‌ها در نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی مکس کیودا، ضمن کدگذاری باز، محوری و گزینشی سیر عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی ترسیم و نظریه خلق شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج ۲۶۱ کدباز با ۲۱ مقوله اصلی و ۴۹ مقوله فرعی در قالب ارائه مدل پارادایمی عوامل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان شامل: شرایط اقتصادی، شرایط فردی، شرایط ورزشی، شرایط اجتماعی، شرایط مدیریتی و شرایط سیاسی استخراج شد.

نتیجه‌گیری: عملکرد مدیران، مربیان و ورزشکاران نسبت به بازنشستگی ورزشی، می‌تواند شرایط را جهت ایجاد برنامه‌هایی در جهت سازگاری فردی و سازمانی با بازنشستگی ورزشی به دور از بحران‌های فردی، اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی و سیاسی تسهیل نماید. نظریه تحقیق حاضر با ارائه مقولاتی در خصوص شرایط علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها ارائه گردید.

واژه‌های کلیدی: بازنشستگی ورزشی، عدم بازنشستگی، قهرمانان ورزشی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران، ۲. استاد، مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران، ۳. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، ۴. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران، ۵. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: a.m.safania@gmail.com

مقدمه

از مسائل مهم در حوزه ورزش، بازنشستگی^۱ می- باشد که همواره مورد توجه بوده است. اهمیت بازنشستگی سبب گردیده است تا امروزه از آن به عنوان یکی از چالش برانگیزترین شرایط پیش روی ورزشکاران نام برد (Brown, et. al, 2019). از تغییرات مهم در زندگی ورزشی، بازنشسته شدن^۲ از ورزش قهرمانی می باشد. ویژگی این تغییر مهم این است که برخلاف بازنشسته شدن در مشاغل معمولی، سن مشخص و از پیش تعریف و تعیین شده ای برای بازنشستگی از ورزش وجود ندارد. بی شک بازنشسته شدن سبک زندگی را تغییر خواهد داد؛ بنابراین بازنشستگی ورزشی می تواند به صورت بالقوه آثار پیچیده ای روی ورزشکاران داشته باشد (Simon & Docherty, 2014). در مطالعات انجام شده بازنشستگی ورزشی^۳ کنار رفتن از حرفه ورزشی تعریف شده است (Alfermann & Stambulova, 2007). بازنشستگی به مفهوم تغییر جهت در زندگی شغلی و حرفه ای افراد می باشد که البته این تغییر جهت همواره دارای مخاطرات جدی می- باشد (Brown, et al, 2019). بازنشستگی ورزشی لزوماً به معنی پایان دادن به دیگر فعالیت های شغلی نیست (Fernandez, et. al, 2006).

بازنشستگی ورزشی وضعیتی از شرایط ورزشکاران می باشد که آنان را وارد دنیای جدیدی می نماید. این مسئله سبب گردیده است

تا توجه به بازنشستگی ورزشکاران همواره مورد تأکید محققین مختلف باشد (Menke & Germany, 2019).

در تحقیقات انجام شده نشان داده شده، دوره گذر ورزشی به عنوان واقعه ای بیان می گردد که ذاتاً و به طور خودکار موجب بروز بحران یا رهایی از شرایط سخت حاکم بر ورزش قهرمانی می شود (wylleman & zupanic, Erpic, 2004). مشکلات پیش روی ورزشکاران در فرایند تطبیق با بازنشستگی به سه دسته کلی تقسیم می شوند: ۱. مشکلات فردی ۲. مشکلات روانی- اجتماعی ۳. مشکلات حرفه ای (Marthinus, 2007). برخی از افراد فرآیند تطبیق بهتر و آسان تری دارند و برای برخی دیگر فرآیند تطبیق مشکل تر است (Patsourakou, 2010). Chow (2002) در تحقیق خود اشاره داشت که بازنشستگی از ورزش سبب به وجود آمدن مشکلاتی از قبیل افسردگی، اختلال در تغذیه، استفاده از مواد اعتیادآور، کاهش رضایت زندگی، کاهش اعتماد به نفس^۴ و اقدام به خودکشی^۵ می گردد (hashemi, 2014). همچنین در مطالعاتی که شرکت کنندگان به اجبار تصمیم به بازنشستگی گرفته بودند، گزارش های حاصله را می توان به دودسته داوطلبانه و اجباری (غیر داوطلبانه) تقسیم کرد. بازنشستگی داوطلبانه وقتی اتفاق می افتد که فرد به دلخواه و اختیار خود تصمیم می گیرد که دیگر کار نکند. اجبار در بازنشستگی ورزشی می تواند باعث بروز برخی مشکلات مانند خودکنترلی پایین، خود ارزی پایین، احساس

1. Retirement
2. Retirement Decision
3. Sport Retirement

4. Loss Of Self Esteem
5. Attempted Suicide

برنامه‌های فرهنگی و ذهنی با ورزشکاران پس از دوران بازنشستگی یکی از راهکارهای مهم جهت بهبود وضعیت آنان می‌باشد. Giannone et al. (2010) در پژوهشی با عنوان هویت ورزشی و نشانه‌های روان پزشکی پس از بازنشستگی از ورزش‌های دانشگاهی نشان دادند پس از کنترل اثرات و علائم اضطراب قبل از بازنشستگی، هویت ورزشی به طور معنی داری علائم اضطراب را در دوره پس از بازنشستگی پیش‌بینی می‌کند به طور کلی اکثر مطالعات نشان داده‌اند، ورزشکارانی که دارای هویت ورزشی قوی‌تری هستند، بازنشستگی ورزشی برایشان دشوارتر است و مشکلات روانی بیشتری در طول فرایند کناره‌گیری و سازگاری با زندگی پس از ورزش را به طور قابل توجه‌ای تجربه می‌کنند (Van, Judy, Andersen & Mark, 2007).

ورزشکارانی که از نظر مالی به مشارکت ورزشی‌شان وابسته بوده و شرایط محدودی برای اشتغال در زمینه‌ی غیر ورزشی دارند، بازنشستگی از ورزش را تهدیدآمیز ادراک کنند و ممکن است مشکلات بیشتری را در این فرایند تجربه کنند (Tojari, 2014). ورزشکاران چنین فرض می‌کنند که فقط نقش‌های اجتماعی خاصی در محیط‌های ورزشی یاد گرفته‌اند و فقط قادرند با دیگران در زمینه ورزشی محدودی اثر متقابل داشته باشند بنابراین توانایی آن‌ها برای تصور دیگر نقش‌هایی که متعاقب بازنشستگی هستند می‌تواند بسیار محدود شود (Blinde & Greendorfer, 1985). محققانی مانند Park, Tod & Lavallee (2012) و salehi (2010) در پژوهش خود نشان دادند ورزشکارانی که به‌طور

خشم، نگرانی و افسردگی و شکست شود (Warriner, 2008). آسیب‌های ورزشی بخشی از ورزش هستند که به‌طور مکرر و در هر سطحی از ورزش اتفاق می‌افتند و می‌توانند به‌عنوان یکی از مهم‌ترین دلایل اجباری بازنشستگی ورزشی مطرح شود (Steffen & Stoltenburg et al., 2010). Engebretsen, 2010) بیان کرده‌اند ورزشکارانی که به دلایل آسیب‌دیدگی به حرفه ورزشی خود پایان داده‌اند واکنش‌هایی منفی از قبیل بحران شخصیت، بریدن از اجتماع، ترس، نگرانی، از دست دادن یا کاهش اعتماد به نفس، افسردگی، استفاده از مواد اعتیادآور و یا اقدام به خودکشی را تجربه می‌کنند. Walsh et al (2019) نیز اشاره داشتند به علت حساس بودن دوران بازنشستگی ورزشکاران، می‌بایستی فعالیت آنان با ورزش و محیط‌های ورزشی به صورت کامل قطع نگردد.

ورزشکارانی که غرق در ورزش خویش شده‌اند، هویتی خواهند داشت که منحصرأ از مشارکت ورزشی^۱ آن‌ها تشکیل شده است. ورزشکارانی که هویت ورزشی آنان صرفاً در محیط ورزشی شکل گرفته است، بیشتر مستعد پذیرش مشکلات عاطفی در دوران پس از ورزش خواهند بود و برای مشاغل پس از ورزش آمادگی کمتری خواهند داشت (Price et al, 2010). Jung & Yoon (2012) نیز بیان می‌کنند هویت ورزشی قوی می‌تواند مدت‌زمان لازم برای سازگاری عاطفی و اجتماعی با زندگی پس از ورزش را افزایش دهد. Jewett (2019) نیز در تحقیق خود مشخص نمودند که ایجاد برخی

1. Sports involvement

همچنین با توجه به مطالب عنوان شده اغلب ورزشکاران تمایل ندارند بپذیرند که مهارت‌هایشان در حال کاهش است و تا آنجا که امکان دارد، تصمیم به بازنشستگی را به تأخیر می‌اندازند. این مسئله سبب گردیده است تا در برخی مواقع ورزشکاران به ناچار مجبور به بازنشستگی از ورزش گردند. پژوهشی در موضوع عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان صورت پذیرفته است و بر اساس آنچه عنوان شد و با توجه به کافی نبودن اطلاعات موثق در زمینه‌ی وضعیت عدم تمایل به بازنشستگی قهرمانان ورزشی ایرانی این پژوهش باهدف بررسی تدوین مدل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی و متغیرهای اثرگذار بر این فرایند بررسی شده است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش به دنبال، تدوین مدل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان می‌باشد. روش پژوهش داده بنیاد^۱ به شیوه سیستماتیک که با توجه به الگو استراوس و کوربین^۲، استفاده شد؛ بنابراین تحقیق حاضر از نظر ماهیت پژوهش، اکتشافی- بنیادی؛ نحوه و روش پژوهش، کیفی؛ رویکرد پژوهش، استقرایی؛ پارادایم حاکم بر پژوهش، تفسیری؛ استراتژی پژوهش، تئوری داده بنیاد و منبع گردآوری داده‌ها شامل مطالعه مبانی نظری و مصاحبه می‌باشد. جامعه مورد مطالعه در تحقیق حاضر شامل، مربیان ورزش، اساتید تربیت‌بدنی، ورزشکاران بازنشسته و ورزشکاران در حال بازنشستگی بودند.

کامل به اهداف ورزشی خود دست‌یافته‌اند مشکلات کمتری را در دوران بازنشستگی تجربه کرده و از زندگی رضایت بیشتری داشته‌اند. Surujlal (2016) نیز مشخص نمودند که حمایت سازمانی نقش مهمی در برنامه‌ریزی بازنشستگی و مدیریت مالی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایفا می‌کند. Santos, et al (2016) در تحقیقی با عنوان درک ورزشکاران نخبه از سیستم‌های حمایتی بازنشستگی به بررسی کمک‌های شغلی پس از ورزش پرداختند. حمایت از ورزشکاران حرفه‌ای پس از ورزش و شاید استفاده از دانش ورزشکاران سابق به‌عنوان یک نیروی بالقوه در زمینه‌های مربوط به ورزش بهبود یابد. مشخص شدن این دلایل می‌تواند در شناسایی مشکلاتی که ممکن است ورزشکاران در زندگی پس از ورزش تجربه کنند مفید واقع شود (Alfermann, Stambulova & Zemaityle, 2004). از زمانی که خداحافظی از ورزش توجه جامعه علمی ورزش را جلب کرد، تلاش‌هایی برای مفهوم‌سازی و ارائه چارچوب‌های نظری در این زمینه صورت گرفته و سعی شده فرایندی که طی آن ورزشکاران به زندگی ورزشی خود پایان می‌دهند، تبیین شود. تحقیقات انجام شده در این حوزه به صورت کامل آثار ناشی از بازنشستگی در میان ورزشکاران و حتی سایر افراد را مورد مطالعه قرار داده‌اند. فقدان تحقیقات جامع که منجر به مدلی جهت کاربرد در حوزه ورزش گردد، کاملاً مشخص می‌باشد و این مساله سبب گردیده است تا برنامه‌ریزی مناسب و مدونی جهت بهبود شرایط ورزشکاران و حمایت از آنان جهت تصمیم‌گیری به بازنشستگی انجام نگردد.

فعالیت در گذشته و یا حال دارند. همچنین منظور از ورزش ملی در تحقیق حاضر، ورزش ایران در سطوح حرفه‌ای و قهرمانی می‌باشد. در بخش اول از فرآیند جمع‌آوری اطلاعات، داده‌های مورد نظر با استفاده از روش‌های کتابخانه‌ای (بررسی مقالات علمی معتبر و اطلاعات موجود در پایگاه‌های اینترنتی، کتب، مجلات و نشریات مختلف)، در بخش دوم از مصاحبه‌های کیفی با نمونه‌های تحقیق استفاده شد. با عنایت به مبانی نظری پژوهش‌های کیفی، هم‌زمان با انجام مصاحبه‌ها تحلیل و کدگذاری آن‌ها نیز انجام پذیرفت. سپس به ترتیب تلخیص، عرضه و نتیجه‌گیری از یافته‌ها انجام گردید تا به شناسایی فهرست نهایی عوامل اثرگذار بر عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان منجر گردید. بعد از برقراری تماس تلفنی و بیان اهداف و چگونگی انجام مطالعه، با توجه به اعلام رضایت زمان و مکان مصاحبه‌ها به صورت توافقی تعیین شد. پرسش‌های اولیه عبارت بود از سؤالاتی با مضمون تعریف خود را از بازنشستگی ورزشی اعلام نمایید و سن مناسب برای بازنشستگی ورزشی چه سنی می‌باشد؟ دلایل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی چیست؟ پاسخ تفسیری و توضیحی مصاحبه‌شونده، سمت و سوی سؤالات بعدی را مشخص می‌کرد. مدت‌زمان مصاحبه‌ها بین ۴۵ تا ۶۵ دقیقه بود. واحدهای تحلیل چندین بار مرور و بر اساس تشابه مفهومی و معنا طبقه‌بندی شدند. روند تنزل در کاهش داده‌ها در تمام واحد تحلیل و طبقه‌فرعی اصلی جریان داشت تا هم تعداد واحدهای مفهومی کمتر و هم طبقه‌فرعی اصلی انتزاعی و مفهومی‌تر شدند. بدین ترتیب، داده‌ها در طبقه‌های اصلی که کلی، مفهومی و انتزاعی

نمونه‌گیری در این پژوهش به شیوه غیر تصادفی و مشتمل بر روش‌های هدفمند و سهمیه‌ای بود. نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری^۱ ادامه یافت. بدین صورت نمونه‌های تحقیق حاضر شامل ۲۲ نفر بودند که در طی مصاحبه‌نیمه-ساختار یافته تا رسیدن به حد اشباع نظری مشخص گردیدند. ملاک ورود به واسطه تسهیل کدگذاری‌ضمن کاهش خطاهای انسانی سبب افزایش ضریب اعتماد و اعتبار به پژوهش‌ها می‌گردد.

یافته‌های پژوهش

نمونه‌های تحقیق حاضر برحسب جنسیت شامل ۱۲ مرد و ۱۰ زن بودند. همچنین در میان نمونه‌های تحقیق، ۶ نفر مربی، ۷ نفر ورزشکار بازنشسته ۵ نفر ورزشکار فعال و ۴ استاد دانشگاهی با سابقه ورزشی بودند. در این بین تعداد ۱۲ نفر از نمونه‌های تحقیق در ورزش‌های انفرادی و ۱۰ نفر در ورزش‌های تیمی فعالیت داشتند.

جهت تحلیل داده‌های تحقیق حاضر از کدگذاری استفاده گردید. جدول (۱) گستره، تعداد و تنوع افراد مصاحبه شده را به تفکیک نشان می‌دهد. نمونه‌های تحقیق به روند نمونه‌گیری فعالیت آنان در عرصه‌های بین‌المللی و برخی مقام‌ها و تجارب ارزنده در ورزش حرفه‌ای به صورت مستمر می‌باشد که سبب گردیده است تا آنان را به عنوان افرادی باتجربه در حیطه ورزش حرفه‌ای و قهرمانی مشخص نمود. در این تحقیق منظور از ورزشکار، ورزشکاران عضو تیم‌های ملی می‌باشد که در رویدادهای بین‌المللی

بود قرار گرفتند. هر بار تغییرات لازم در مورد محتوا و نام طبقه داد شد. درنهایت به احساس رضایت مشترک درباره معنای داده‌ها و آنچه در قالب طبقه‌های اصلی و فرعی، محتوا و نام آن‌ها نمود، یافته است، رسیده که این مضامین در بخش یافته‌ها نشان داده شده‌اند. جهت بررسی از صحت و استحکام^۱ پژوهش از انواع روش‌های ۱- بازنگری ناظرین: مرور دست‌نوشته‌ها، واحد تحلیل (اساتید راهنما و مشاور) و مضمون‌های استخراج‌شده با استفاده از نظرات تکمیلی مشارکت‌کنندگان^۲، اصلاحات انجام و نکات پیشنهادی نیز لحاظ شده است. اشتراک نظر در مورد کدها و طبقات مشابه از معیارهای مهم صحت داده‌ها در تحلیل محتوا است. ۲- درگیری مداوم^۳ تحلیل هم‌زمان داده‌ها و بازخورد به پژوهش، تخصیص زمان کافی. جهت پیاده‌سازی مصاحبه‌ها از نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی مکس کیودا^۴ استفاده شد. این نرم‌افزار با دسته‌بندی و سازمان‌دهی اطلاعات، کدگذاری اطلاعات، نتیجه‌گیری و استخراج نتایج سبب می‌گردد تا فرایند تحلیل کیفی با دقت و سرعت بیشتری انجام گردد. از طرفی این نرم‌افزار نمونه‌ای از کدگذاری‌ها به شرح جدول ۲ ارائه شده است. از آنجاکه فرایند تحقیق کیفی ماهیتی غیرخطی دارد، فرایند کدگذاری‌ها بارها تکرار شد که درنهایت طبقات و مقوله‌های مانع و جامع ایجاد شد.

-
- 1.Data trustworthiness
  - 2.Member Check
  - 3.Prolonged Engagement
  - 4.Maxqda

جدول ۱. گستره، تعداد و تنوع افراد مصاحبه شده به تفکیک

تعداد	جنسیت	حوزه مطالعاتی	رشته‌های ورزشی
۲۲ نفر	زن مرد	ورزشکاران بازنشسته ورزشکاران اسپرت	انفرادی
			تیمی
			پینگ‌پنگ
			شنا
			بوکس
			بسکتبال
			کشتی
			فوتسال
			پرورش اندام
			هندبال
۱۰			جوجیتسو
			فوتبال
			کاراته
			دوومیدانی
۱۲			سنگ‌نوردی
			مجموع

جدول ۲. نمونه‌ای از کدگذاری اولیه و متن مصاحبه

کدگذاری باز	متن مصاحبه p۷ و p۱
<ul style="list-style-type: none"> مشکلات اقتصادی مشکلات شغلی عدم آموزش شغلی برای دوران بعد از بازنشستگی حذف درآمدهای حاصل از قراردادهای ورزشی 	<p>۱. من یک بازنشسته ورزشی هستم، از ۱۳ سالگی فقط ورزش کردم و هیچ شغلی بلد نیستم، باید بروم در غیر این صورت پیدا کردن شغل برای من کار سختی است چراکه فقط ورزش کردم یک نوعی ترس از بیکاری باعث عدم بازنشستگی و باعث انکار بازنشستگی ورزشی می‌شود.</p>
<ul style="list-style-type: none"> مشکلات دوران بازنشستگی ورزشی فراموش شدن توسط نزدیکان و دوستان روی آوردن به مواد مخدر استفاده از فضاهای مجازی جهت مطرح شدن روابط خانوادگی متزلزل جدایی و طلاق 	<p>۲. مشکلات دوران بازنشستگی ناگهان سراغی گرفته نمی‌شود، مثلاً گوشی من ۳۰۰ زنگ خور داشت اما بعد از بازنشستگی دیگر کسی به سراغ من نیامد و حتی نامزد مرا رها کرد و البته دوستانی دارم به علت از یاد رفتن به مواد مخدر روی آوردند و یا برای آنکه مجدد در صحنه بمانند از فضای اینستاگرام برای دیده شدن استفاده کردند و می‌بینم روابط خانوادگی آن‌ها به سمت جدایی و نابودی پیش می‌رود</p>

جدول ۳. کدگذاری نهایی

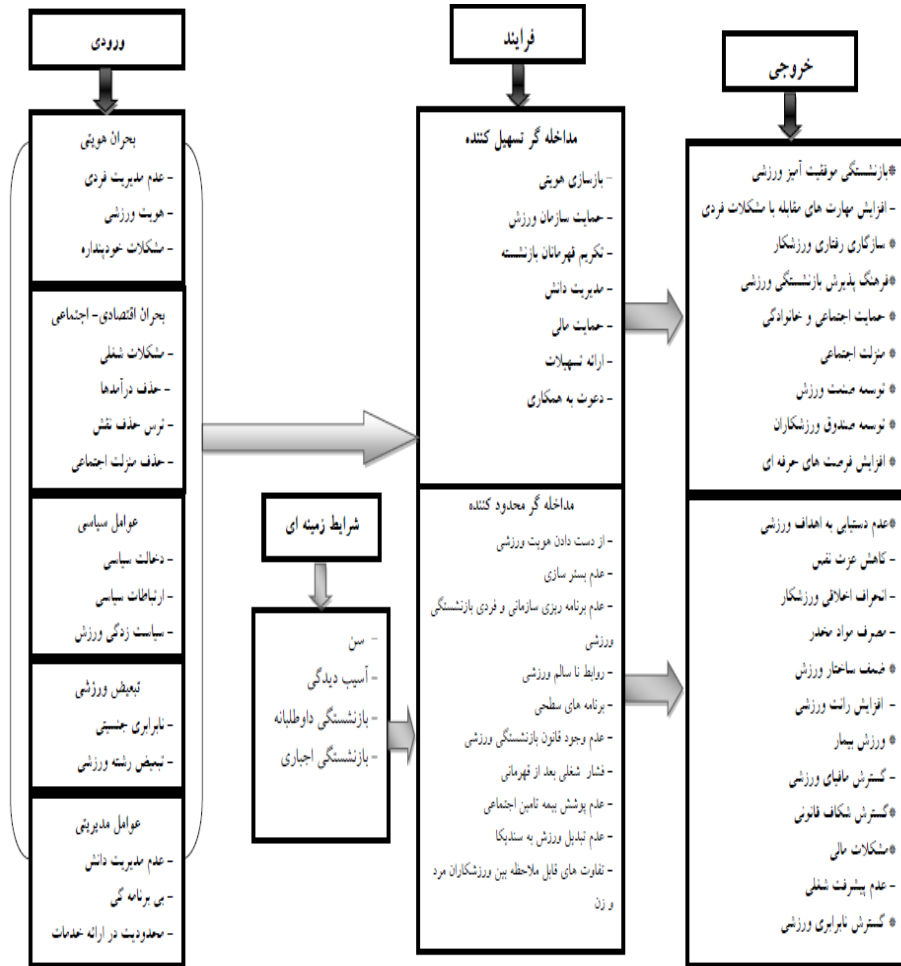
مقولات	کدهای مفهومی	بخشی از کدهای ثانویه	فراوانی
شرایط علی	حمایت سیاست مداران، محیط سیاسی، حفظ منزلت اجتماعی، ارتباطات اجتماعی، نیاز روانی، توانایی فردی در محیط کار، مشکلات خانواده، مدیریت نامناسب، بی برنامه‌گی، عدم اطلاع‌رسانی، کمبود امکانات تفریحی، مشکلات مالی و گسترش خانواده	عدم تضمین آینده شغلی	۱۷
		من تا الان فقط ورزش کردم و مهارت شغلی بلد نیستم	۱۵
		ترس از آینده شغلی	۱۸
		نبود شغل جدید	۱۹
		نداشتن مهارت‌های حرفه‌ای برای شغل بعد از بازنشستگی از ورزش	۲۰
		عدم استفاده از تجربیات ورزشی در شغل جدید	۱۷
		ترس از حذف قرارداد مالی	۱۸
		عدم شرایط مالی مناسب برای راه‌اندازی شغل جدید	۱۵
		عدم حمایت مالی باشگاه در دوران بازنشستگی	۱۴
		عدم توانایی اداره زندگی	۱۷
		استفاده از تجربه‌ای که در طول کار به دست آمده	۱۷
		با دست‌پر و وجدان راحت خدمت را تمام کنیم	۱۸
		بیماری	۲۰
		مرگ تدریجی	۱۴
عوامل زمینه‌ای	معنای مثبت، معانی منفی، سن زمانی، سن زیست‌شناختی، سن اجتماعی و سن ذهنی	مزاحم و از کار افتاده	۱۵
		دوران احساس فنا و ضعف روحی	۱۷
		شمارش معکوس زندگی	۱۸
		استفاده به‌عنوان مشاور	۲۱
		استفاده به‌عنوان اتاق فکر	۱۷
		آموزش فرهنگ احترام	۱۸
		استفاده از تجربه‌های افراد بازنشسته	۱۵
		عدم تکرار تجربه‌های منفی	۱۷
		انتقال تجارب موفق به مدیران جوان	۱۸
		عدم تکرار تجربه‌های غلط	۱۹
عوامل مداخله‌گر	مدیریت دانش، اعتبار دهی به سازمان، مکانیزم استفاده از تجربه، قدردانی سازمانی از بازنشسته، آسیب‌های فردی، آسیب سازمانی، نواقص قانونی، عدم مدیریت، عدم نظارت بر اجرای قانون، کمبود نیروی متخصص، عدم بسترسازی و روابط ناسالم سازمانی	ارتقاء چابکی سازمان	۱۹

۱۴	شناخت چالش‌های سیاسی و اقتصادی	
۱۵	هدر نرفتن منابع مالی به‌واسطه تجربه	
۱۷	تخصص ارتباطات اداری و اجتماعی	
۱۸	ایجاد تغییرات مثبت در سازمان	
۲۰	کاهش هزینه پرداخت حقوق	
۱۸	عدم پرداخت حق بیمه	
۲۰	به وجود آوردن نظم در زندگی	راهبردهای اصلاح سبک زندگی، تنظیم زندگی، راهبردهای انتقال دانش، توسعه منابع انسانی، اصلاح برنامه‌ریزی، تغییر قوانین، مدیریت مالی فردی، مدیریت مالی سازمانی، حضور داوطلبانه
۱۷	خودسازی فردی قبل از بازنشستگی	
۱۸	افزایش خودباوری در دوران بازنشستگی	
۱۹	پرداختن به کارهای برنامه‌ریزی‌شده	
۱۵	معنا بخشیدن به زندگی	
۱۷	خود ادراکی	
۱۹	کنترل زندگی	
۲۰	مراجعه به پزشک روانشناس	
۲۱	کارآفرینی و ایجاد اشتغال برای جوانان در صورت استطاعت مالی	
۱۷	آموزش راه‌های غلبه بر آسیب‌های مهم مرتبط با بازنشستگی	
۱۸	سازگاری با بازنشستگی	مدیریت فردی، سلامت جسمانی، توجه به معنویت، پذیرش فرهنگ بازنشستگی، افزایش منزلت اجتماعی، تلفیق تجربه و علم و افزایش چابکی سازمان
۱۹	خودسازی قبل از بازنشستگی	
۲۰	خودباوری	
۱۷	پذیرش نقش بازنشستگی	
۱۶	مدیریت بازنشستگی	
۱۵	خشنودی از زندگی	
۱۸	احساس آرامش	
۱۷	احساس راحتی فردی	
۱۶	تکامل فردی	

عنوان سن بازنشستگی ورزشی و تعریف مفهوم بازنشستگی ورزشی، نامگذاری شده اند. این طبقه کنش ها و تعاملات را تحت تأثیر قرار می دهد. طبقه بعدی شرایط مداخله گر است که شرایط عمومی هستند که مجموعه ای از متغیرهای میانجی و واسطه را تشکیل داده و طبقه راهبردها و استراتژی ها را تحت تأثیر قرار می دهند. در مدل این طبقه تحت عنوان ورزش بیمار، مشکلات فردی، مشکلات مدیریتی، مشکلات اقتصادی حمایت سازمانی و توسعه بازنشستگی ورزشی نام گذاری شده اند. طبقه بعدی، راهبردها و استراتژی هایی است که بیانگر رفتارها، فعالیت ها و تعاملات هدفداری هستند که در تبعات طبقه محوری و تحت تأثیر شرایط مداخله گر و شرایط زمینه ای قرار می گیرند. طبقه آخری که در مدل قرار دارد، پیامدهاست که تحت عنوان بازنشستگی ورزشی موفقیت آمیز، رشد اجتماعی و ورزش توسعه یافته نامگذاری شده است. این طبقه بیانگر نتایج و پیامدهایی است که در اثر اتخاذ راهبردها و رفتارها به وجود می آیند. مدل نهایی تحقیق در شکل ۱ نشان داده شده است. در این شکل ورودی ها همان عوامل علی می باشند که موجب به وجود آمدن پدیده محوری می شوند، فرایند همان عوامل مداخله گر می باشند با اجرا و عدم اجرای راهبردها که پیامد آن ها مشخص شده است.

بر اساس رویه های مطرح شده در قسمت روش شناسی و همچنین نمونه کدگذاری ارائه شده در بالا، مدل نهایی به شرح زیر می باشد. در این مدل برای تبیین پدیده عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی شش طبقه محوری از پیش تعیین شد که هر یک از آن ها ارتباطاتی با یکدیگر دارند. در طبقه محوری این مدل، خود پدیده عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قرار گرفته است. این مقوله همان برچسب مفهومی است که برای چارچوب یا طرح به وجود آمده، در نظر گرفته شد. با توجه به اینکه در این پژوهش فرایند عدم تمایل به بازنشستگی مطالعه شده است، پس از گردآوری داده ها و تحلیل آن ها در مرحله کدگذاری باز، محوری و گزینشی، و بررسی ویژگی های ارائه شده، طبقه دغدغه های بازنشستگی ورزشی و فقدان مبنای تئوریک مناسب به عنوان طبقه محوری انتخاب شد. طبقه بعدی شرایط علی است. این شرایط موجب ایجاد و توسعه پدیده یا طبقه محوری می شوند. از بین طبقه های تولید شده، عوامل اقتصادی، هویتی، سیاسی، ورزشی، اجتماعی و مدیریتی به عنوان شرایط علی در نظر گرفته شد. طبقه بعدی شرایط زمینه ای است. این طبقه به شرایط خاصی که بستر لازم برای پدیده محوری را ایجاد می کنند، گفته می شود. این شرایط را مجموعه ای از مفاهیم یا متغیرهای زمینه ای تشکیل می دهند که در مدل تحت

شکل ۱. مدل عدم تمایل به بازنشستگی قهرمانان ورزشی

بحث و نتیجه گیری

آینده و نقش‌های متفاوت ظاهراً ترس دفاعی ورزشکاران را نیز پنهان می‌نماید، چراکه نوعی شکست شغلی محسوب می‌گردد. این مسئله سبب گردیده است تا دوران بازنشستگی در ورزش به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین دوران ورزشی افراد مشخص گردد (Brown et al, 2019, Menke & Germany, 2019). (از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها، پیرامون نظرات،

برای ورزشکاران فکر کردن به آینده‌ای جدا از نقش ورزشی تقریباً غیرممکن به نظر می‌رسد، به‌ویژه برای قهرمانان این امر مانع بازنشستگی برنامه‌ریزی‌شده، می‌گردد و ورزشکاران را وادار می‌کند تا آخرین لحظه بر عملکرد خود متمرکز بمانند. این عدم امکان‌پذیری تفکر در مورد

در دوران بازنشستگی با مشکلات مالی و شغلی کمتری مواجه شوند. بازنشستگی از ورزش می‌تواند برای فرد واکنش‌هایی روانی از قبیل مشکلات عاطفی، کاهش اعتمادبه‌نفس و رضایت از زندگی را ایجاد نماید (Fernandez, Stephan & Fouquereau, 2006). نتایج مصاحبه نشان داد عوامل جسمانی، عدم مدیریت فردی، هویت ورزشی و مشکلات روانی از جمله شرایط فردی عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی می‌باشند. مشارکت کننده کد ۱۷، ۲۹ ساله بیان می‌کند: «دوستان من بعد از بازنشستگی ورزشی به علت عدم انطباق با شرایط بازنشستگی به سراغ مواد مخدر و مشروبات الکلی رفتند و آنقدر در مواد غرق شدند، که یکی از آنان تا مرز کارتن‌خواب شدن پیش رفت». Martin, Fogarty & Albion معتقدند مدیران ورزشی، مربیان و والدین می‌توانند با کار بر هویت ورزشکار کمک کننده و ابعاد هویتی ورزشکار را کشف و توسعه بدهند. (Giannone, et al, 2017) و Lavallee (2007) And Robinson با تأکید بر اهمیت هویت ورزشی دریافتند ورزشکارانی که زندگی خود را وقف ورزش کرده بودند پس از بازنشستگی از ورزش احساس درماندگی^۱ و شکست^۲ داشتند، نتایج پژوهش آنها با نتایج این پژوهش همسو بود. (Walsh, 2019) نیز مشخص نمودند که بودن شک وجود راهبردهایی جهت گذر ورزشکاران از شرایط پس از اعلام بازنشستگی می‌بایستی وجود داشته باشد که به علت تفاوت‌های فرهنگی و جغرافیایی متفاوت

۶ مضمون استخراج شد که توضیح آن به شرح شرایط اقتصادی، فردی، ورزشی، اجتماعی، سیاسی و مدیریتی می‌باشد. شرایط اقتصادی یکی از مشکلاتی است که می‌تواند به دنبال بازنشستگی از ورزش حرفه‌ای ایجاد شود مشکلات اقتصادی مانند نداشتن شغل، کاهش و از بین رفتن درآمدهای مالی باشد. مشارکت‌کنندگان در این خصوص عنوان کردند: «من از ۱۳ سالگی فقط ورزش کرده‌ام و هیچ شغل دیگری را آموزش ندیده‌ام، بیکاری و حذف قراردادهای مالی مانع از فکر کردن به بازنشستگی ورزشی می‌شود» (کد ۱۴، ۳۲ ساله). «بازنشستگی ورزشی موجب حذف قراردادهای مالی می‌شود، در رشته ورزشی فوتبال که از درآمد بالا برخوردار است، باید تمام سعی خودم را بکنم که دیرتر وارد فرایند بازنشستگی بشوم» (کد ۱۱، ۲۸ ساله). نتایج این پژوهش با پژوهش Hashemi et al و Tojari (2013) و (2014) همخوان می‌باشد. (Jewett, 2019) نیز مشخص نمودند که بازنشستگی سبب ایجاد شوک مالی به ورزشکاران می‌باشد که این مساله سبب گردیده است تا آنان تمایلی به اعلام بازنشستگی نکنند. به نظر می‌رسد فقدان سیاست‌های حمایتی از بازنشستگی ورزشکاران در سیستم ورزش کشور، سبب گردیده است تا مشکلات مالی بعد از بازنشستگی برای ورزشکاران ایجاد گردد. (Walsh, 2019) و (Santos, 2016) نیز مشخص نمودند که حمایت‌ها از ورزشکاران جهت گذر از این مرحله یکی از مسائل و فعالیتهای کلیدی در ورزش می‌باشد. از راهبردهای مقابله با شرایط اقتصادی آماده‌سازی قهرمانان و ورزشکاران ملی برای مشاغل پس از بازنشستگی از ورزش می‌باشد تا

1.Helpless
2.Lost

ورزشکاران را تسهیل نماید (Menke & Germany, 2019) به نظر می‌رسد کاهش محبوبیت ورزشکاران پس از اعلام بازنشستگی و همچنین کاهش توجه به آنان سبب می‌گردد تا شرایط اجتماعی آنان را تحت شعاع قرار دهد که این مساله سبب می‌گردد تا آنان از بازنشستگی خود وضعیت نامناسبی تجسم نمایند.

حمایت اجتماعی از جانب سازمان های ورزشی و غیر ورزشی (خانواده و دوستان) ، بازنشستگی شغلی را تسهیل می نماید. این موضوع می تواند عنصری کلیدی، باشد که مانع هويت شکنی و رنجش ذهنی در زمان بازنشستگی گردد. از عوامل سیاسی عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی حمایت سیاسی، ارتباطات سیاسی ورزشکاران اشاره کرد. مشارکت کننده کد ۶ ، ۴۱ ساله بیان کرد: «بعضی از ورزشکاران آنقدر ارتباطات و حمایت های قوی سیاسی دارند که این ارتباطات مانع از بازنشستگی ورزشی آنها می شود.» مشارکت کننده دیگر عوامل سیاسی را این گونه بیان کرد: «عدم بازنشستگی برای بازیکنان به خاطر حمایت سیاسی که از طرف سیاسیون یا باشگاه یا مربی سفت و سخت پشت آنها ایستاده، یا به اصطلاح سفارش شده هستند» (کد ۸، ۳۶ ساله). از راهبردهای عوامل سیاسی ایجاد سلامت ورزشی در محیط ورزش و برقراری عدالت ورزشی در بین تمام ورزشکاران این عامل را حذف نمود. تبعیض ورزش^۱ از دیگر عوامل عدم تمایل به بازنشستگی است. به عبارت دیگر، تبعیض شکلی از رفتار نابرابر با افراد و گروه های متفاوت در زمینه های مختلف است

می‌بایستی در اجرای این راهبردها حساسیت به خرج داد.

از راهبردهای مقابله با مشکلات شرایط فردی به دست آمده در این پژوهش می‌توان به تنظیم زندگی افراد قبل از بازنشسته شدن و حفظ هویت ورزشی افراد در قالب مربی و کمک مربی اشاره کرد. فرآیند بازنشستگی در ورزشها اغلب در ارتباط با از دست دادن موقعیت اجتماعی در محیط های ورزشی کاهش و از بین رفتن فعالیت های اجتماعی است که نتیجه آن از بین رفتن اعتماد به نفس ورزشکاران بازنشسته است. مطابق با یافته های پژوهش ترس از حذف نقش اجتماعی و از بین رفتن منزلت اجتماعی از عوامل عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی قهرمانان می باشد. مشارکت کننده کد ۱۰ ، ۵۶ ساله عنوان می کند: «ورزشکار بین مردم محبوبیت دارد و بازنشستگی آن را کم رنگ و گاهی از بین می برد و همچنین بعضی از ورزشکاران برای خودشان ورزش را نقش اجتماعی می دانند و بازنشستگی ورزشی یعنی تمام شدن نقش اجتماعی بنابراین در برابر بازنشستگی مقاومت می کنند». از این رو وضعیت اجتماعی مطلوب که ممکن است فرصت های شغلی بعد از بازنشستگی را تحت تأثیر قرار دهد و از این طریق تأثیر مثبتی بر کیفیت بازنشستگی ورزشی داشته باشد. نتایج این پژوهش با پژوهش (Giannone 2016) همسو می باشد. وضعیت اجتماعی به عنوان یکی از مهمترین ارکان در جهت مدیریت بازنشستگی مشخص می باشد. بهبود وضعیت اجتماعی و ایجاد شرایط جهت ارتقا وضعیت اجتماعی ورزشکاران به مانند دوران فعالیت خود ضروری می باشد و سبب می گردد تا بازنشستگی

افراد را به بازی نمی‌گیرد. باید حتماً ورزشکارانی که دوران ورزشی خود را تمام کرده‌اند را تحت حمایت خود بگیرند من نمی‌گویم حتماً به آن‌ها حقوق بدهند و پاداش بدهند اما این تجربیات را حمایت کنند و آن‌ها را جذب کنند و بازنشسته احساس کند که وزارت ورزش هنوز به آن‌ها نیاز دارد آن‌ها دلگرم شوند» (کد ۴، ۵۵ ساله). نتایج این پژوهش با پژوهش (2013) salehi ، Santos, (2016) و Curtis & Ennis(1988) در ارتباط با برنامه‌ریزی شغلی در حرفه ورزش، همانند دیگر مشاغل دارای اهمیت خاصی است؛ همسو است. ایجاد مشاغل پاره وقت و داوطلبانه برای افراد پس از بازنشستگی سبب می‌گردد تا خطرات ناشی از بازنشستگی کاهش یابد (Brown et al, 2019). نیز Brown et al (2019) مشخص نمودند که استفاده از ورزشکاران پس از بازنشستگی در برخی پست‌ها و برنامه‌های ورزشی سبب می‌گردد تا ضمن استفاده از تجارب آنان؛ خطرات ناشی از بازنشستگی آنان را کاهش داد.

طبق مصاحبه‌های انجام شده، حمایت از جانب ورزش بسیار ضروری و لازم است چراکه تمامی بازیکنان بازنشسته بر اهمیت آن واقف هستند نه فقط در مورد بازنشستگی داوطلبانه بلکه وقتی بازنشستگی داوطلبانه نباشد، آن‌هایی که مورد حمایت ورزشی قرار گرفته‌اند، در فرآیند انتقال موفق‌تر خواهند بود در صورتی که افرادی که حمایت نمی‌شوند مشکلات بیشتری را تجربه می‌نمایند که خود می‌تواند از دلایل اصلی برای عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی باشد. مدل ارائه‌شده در این پژوهش، می‌تواند عملکرد مدیران، مربیان و ورزشکاران را نسبت به

و می‌تواند به روش‌های مختلف اعمال شود و طبیعتاً درک و تشخیص آن نیز به همین نسبت متفاوت است (Giddings, 2005). مشارکت کننده ای این طور عنوان می‌کند: «آیا با تمام رشته‌های ورزشی به یک‌میزان برخورد می‌شود، این‌طور نیست قبلاً فقط فوتبال درآمد خوبی داشت اما الان دو تیم ورزشی دیگر مانند بسکتبال و والیبال نیز وارد شده‌اند، اینکه ورزشکار نمی‌خواهد بازنشسته شود به علت تبعیض ورزشی است، چراکه به لحاظ مالی ورزش سودی ندارد اما به لحاظ شهرتی و اجتماعی لاقبل می‌توان از آن استفاده کرد» (کد ۱، ۳۵ ساله). با توجه ویژه به بسترها و عوامل ایجادکننده تبعیض در تیم‌های ورزشی، ایجاد این پدیده را در تیم‌های ورزشی کاهش داد (Norozzi, 2015) پیشنهاد می‌شود با ایجاد برابری ورزشی در بین رشته‌های مختلف ورزش و همچنین با ایجاد برابری جنسیتی کلیشه‌های جنسیتی غالب در سطح جامعه را از میان برده و نفوذ ورزشکاران زن را در بستر جامعه و در روابط مختلف افزایش داد. عوامل مدیریتی از نتایج دیگر پژوهش حاضر می‌باشد که می‌توان به عدم مدیریت دانش ورزشکاران قهرمان و عدم برنامه‌ریزی سازمانی برای دوران بازنشستگی ورزشی اشاره کرد. از راهبردهای مدیریتی، تدوین قوانینی برای بازنشستگی ورزشی، نقش حمایتی سازمان‌های ورزش، ایجاد برابری ورزشی در رشته‌های مختلف اشاره کرد. یکی از مشارکت کنندگان در این باره عنوان کرد: «وزارت ورزش و جوانان متأسفانه در دوران بازنشستگی هیچ فعالیتی برای ورزشکاران انجام نمی‌دهد، جزء چند نفر از ورزشکاران که در اختیار دارد و حقوقی به آن افراد می‌دهد بقیه

- Psychology of sport and exercise, 5(1), 61-75.
- Blinde, E. M., & Greendorfer, S. L. (1985). A reconceptualization of the process of leaving the role of competitive athlete. *International Review for the Sociology of Sport*, 20(1-2), 87-94.
  - Brown, C. J., Webb, T. L., Robinson, M. A., & Cotgreave, R. (2019). Athletes' retirement from elite sport: A qualitative study of parents and partners' experiences. *Psychology of sport and exercise*, 40, 51-60.
  - Browne, P., Carr, E., Fleischmann, M., Xue, B., & Stansfeld, S. A. (2019). The relationship between workplace psychosocial environment and retirement intentions and actual retirement: a systematic review. *European journal of ageing*, 16(1), 73-82.
  - Chow, B. (2002). Support for elite athletes retiring from sport: The case in Hong Kong. *Journal of the International Council for Health, Physical Education, Sport and Dance*, 38(4), 37-42.
  - Curtis, J., & Ennis, R. (1988). Negative consequences of leaving competitive sport? Comparative findings for former elite-level hockey players. *Sociology of Sport Journal*, 5(2), 87-106.
  - dos Santos, A. L. P., Nogueira, M., & Böhme, M. (2016). Elite athletes' perception of retirement support systems. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 3(1), 192-199.
  - Erpič, S. C., Wylleman, P., & Zupančič, M. (2004). The effect of athletic and non-athletic factors on the sports career termination process. *Psychology of sport and exercise*, 5(1), 45-59.

بازنشستگی ورزشی، آگاه‌تر و شرایط را جهت ایجاد برنامه‌های سازگاری فردی و سازمانی با بازنشستگی ورزشی به دور از بحران‌های فردی، اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی و سیاسی تسهیل نماید. مدل ارائه شده تحقیق حاضر ضمن بررسی تخصصی و جامع عدم تمایل به بازنشستگی ورزشی سعی در رفع خلا تحقیقاتی موجود در این حوزه را داشت. مدل ارائه شده به خوبی نشان داد که در جهت افزایش حمایت‌ها از ورزشکاران جهت پشت سر گذاشتن دوران پس از بازنشستگی از ورزش، به برخی جوانب اجتماعی-اقتصادی، هویتی، مدیریتی، سیاسی و تبعیض ورزشی توجه ویژه گردد. نکته مهم اشاره شده در مدل تحقیق بحث تبعیض ورزشی می-باشد که بازگو کننده این مهم می باشد که سیاست‌های وضع شده در ورزش جهت بهبود بازنشستگی ورزشی ورزشکاران، به دور از هرگونه رنگ و بوی تبعیض در میان ورزش‌های گوناگون باشد. از طرفی مدل تحقیق حاضر نشان داد، در صورتی که فرایند بازنشستگی ورزشکاران به صورت علمی و با توجه جنبه های شناسایی شده در این مدل باشد منجر به بازنشستگی موفقیت آمیز آنان و همچنین بهبود برخی شاخص‌های شخصیتی و روانی در میان ورزشکاران می‌گردد.

منابع

- Alfermann, D., & Stambulova, N. (2007). Career transitions and career termination.
- Alfermann, D., Stambulova, N., & Zemaityte, A. (2004). Reactions to sport career termination: a cross-national comparison of German, Lithuanian, and Russian athletes.

- Psychology of sport and exercise, 8(1), 119-141.
- Marthinus, J. M. (2007). Psychological effects of retirement on elite athletes. Stellenbosch: University of Stellenbosch.
  - Martin, L. A., Fogarty, G. J., & Albion, M. J. (2014). Changes in athletic identity and life satisfaction of elite athletes as a function of retirement status. *Journal of applied sport psychology*, 26(1), 96-110.
  - Menke, D. J., & Germany, M.-L. (2019). Reconstructing athletic identity: College athletes and sport retirement. *Journal of Loss and Trauma*, 24(1), 17-30.
  - Norozi, R. M., K., & Fatahi, F. . (2015). Model design of discrimination in sport teams *Journal of sport management*, 8(4), 495-510.
  - Park, S., Tod, D., & Lavalley, D. (2012). Exploring the retirement from sport decision-making process based on the transtheoretical model. *Psychology of sport and exercise*, 13(4), 444-453.
  - Patsourakou, E. (2010). Perceptions about career termination among Greek female elite athletes. © Ekaterini Patsourakou.
  - Price, N., Morrison, N., & Arnold, S. (2010). Life out of the limelight: understanding the non-sporting pursuits of elite athletes. *The international journal of sport and society*, 1(3), 69-79.
  - Salehi, H. (2013). Experience of retirement season of iran retired athletes. *Journal of sport management*, 9(3), 389-410.
  - Simon, J. E., & Docherty, C. L. (2014). Current health-related quality of life is lower in former Division I collegiate athletes than in non-collegiate athletes. *The*
  - Fernandez, A., Stephan, Y., & Fouquereau, E. (2006). Assessing reasons for sports career termination: Development of the Athletes' Retirement Decision Inventory (ARDI). *Psychology of sport and exercise*, 7(4), 407-421.
  - Giannone, Z. A. (2016). Life after sport: The relationship between athletic identity and mental health outcomes after sport retirement. University of British Columbia.
  - Giannone, Z. A., Haney, C. J., Kealy, D., & Ogrodniczuk, J. S. (2017). Athletic identity and psychiatric symptoms following retirement from varsity sports. *International Journal of Social Psychiatry*, 63(7), 598-601.
  - Giddings, L. S. (2005). Health disparities, social injustice, and the culture of nursing. *Nursing Research*, 54(5), 304-312.
  - Hashemi, M. H. N., M.A. (2015). Sport retirement. *Journal of movement science & sports*, 10(26), 57-69.
  - Jewett, R., Kerr, G., & Tamminen, K. (2019). University sport retirement and athlete mental health: A narrative analysis. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(3), 416-433.
  - Jung, H. S., & Yoon, H. H. (2012). The effects of emotional intelligence on counterproductive work behaviors and organizational citizen behaviors among food and beverage employees in a deluxe hotel. *International Journal of Hospitality Management*, 31(2), 369-378.
  - Lavalley, D., & Robinson, H. K. (2007). In pursuit of an identity: A qualitative exploration of retirement from women's artistic gymnastics.

- American journal of sports medicine, 42(2), 423-429.
- Steffen, K., & Engebretsen, L. (2010). More data needed on injury risk among young elite athletes. *British journal of sports medicine*, 44(7), 485-489.
  - Stoltenburg, A. L., Kamphoff, C. S., & Bremer, K. L. (2011). Transitioning out of sport: the psychosocial effects of collegiate athletes' career-ending injuries. *Athletic Insight: The Online Journal of Sport Psychology*, 13(2).
  - Surujlal, J. (2016). Influence of organizational support on retirement planning and financial management of professional soccer players. *Polish Journal of Management Studies*, 13(2), 164--174.
  - Tojari, F., & Moshkel gosha, E. . (2014). The process of transferring athletes from championship sport to retirement. *Journal of sport management*, 19(5), 63-80.
  - Van Raalte, J. L., & Andersen, M. B. (2007). When sport psychology consulting is a means to an end (ing): Roles and agendas when helping athletes leave their sports. *The sport psychologist*, 21(2), 227-242.
  - Walsh, D. W., Green, B. C., Holahan, C., Cance, J. D., & Lee, D. (2019). Healthy aging? An evaluation of sport participation as a resource for older adults in retirement. *Journal of Leisure Research*, 50(1), 56-80.
  - Warriner, K., & Lavalley, D. (2008). The retirement experiences of elite female gymnasts: Self identity and the physical self. *Journal of applied sport psychology*, 20(3), 301-317.

Formulating the Model of National Champions' Reluctance to Sport Retirement

Fatemeh Asghari¹, Ali Mohammad Safania^{2*}, Habib Honari³, Mohsen Bagherian⁴,
Hossein Poursoltani Zarandi.⁵

Received: May 07, 2019

Accepted: Jul 03, 2019

Abstract

Objectives: The objective of this study is to formulate a model for national champions' reluctance to sport retirement.

Methodology: This research is exploratory-fundamental in terms of scope, qualitative in terms of methodology, and data-based in terms of strategy, with theoretical foundations and interviews as its data collection source. The population includes coaches, physical education masters, retired athletes and athletes. Targeted and quota sampling was conducted for exploratory interviews and the interviews with 22 people accounted for theoretical saturation. The interviews were depicted in Maxqda software for qualitative data analysis, along with open coding, axial coding and selective coding of reluctance to sport retirement, and the theory was created.

Results: According to the results, 261 open codes with 21 main categories and 49 sub-categories were extracted in form of a paradigm model of factors of champions' reluctance to sport retirement including economic, individual, sport, social, management and political conditions.

Conclusion: Managers, coaches and athletes' approach toward sport retirement can facilitate the development of programs to adapt individually and organizationally to sport retirement away from individual, social, economic, management and political crises. The research theory was presented along with categories on causative conditions, background factors, interventional factors, strategies and outcomes.

Keywords: Sport retirement, non-retirement, champions

1.Ph.D Student OF, Department Of Sport Management Science And Research Branch, Islamic Azad University, Tehran ,Iran, 2. Professor, Department Of Sport Management Science And Research Branch, Islamic Azad University, Tehran ,Iran, 3. Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabatab'i University, Tehran, Iran, 4. Assistant Professor, Department Of Sport Management Science And Research Branch, Islamic Azad University, Tehran ,Iran, 5.Assistant Professor of sports management, Payam Noor, University,Tehran ,Iran

* Corresponding author's e-mail address: a.m.safania@gmail.com